

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreuiatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus XXVIII. De Officio Vicarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63440](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63440)

TITULUS XXVIII.

De Officio Vicarii.

SUMMARIUM.

1. Quid & quotuplex sit Vicarius.
2. Vicarius Generalis qualis esse debeat.
3. Ejus jurisdictio est Ordinaria.
4. 5. Quousque se extendat.
6. Quomodo cesset.
7. Vicarius Capituli Sede Episcop. vacante.
8. Vicarius in Divinis perpetuus, & temporalis.

Vicarius in genere est, qui alterius vices gerit, ad id legitimè substitutus. Hoc loco consideratur triplex: Vicarius Episcopi: Vicarius Capituli Sede Episcopali vacante: & Vicarius Beneficiatorum, maximè Parochorum, seu in Divinis, ut appellatur, sive sit perpetuus sive temporalis. Vicarius Episcopi iterum alius est in Pontificalibus, & dicitur *Suffraganeus*, vel *Pro-Episcopus*, *Wah-Bischoff* / atque vices Episcopi gerit quoad actus Ordinis Episcopalis: alius autem in *Spiritualibus*, & appellatur Vicarius in spiritualibus, aut Vicarius jurisdictionis, geritque vices Episcopi quoad actus jurisdictionis: passim vocari consuevit *Vicarius Generalis*, & in Jure etiam *Officialis*, quamvis in nostra Germania *Officialis* dicatur, quem sibi Episcopus substituit ad

certas tantum causas, nempe Matrimoniales, in Consistorio, ut vocant, decidendas, atque distinguitur à Vicario Generali, sicut & iste à Vicario foraneo, qui pro certa diœcesis parte & ad certas causas extra Civitatem Episcopalem loco Episcopi gerendas constituitur, cum jurisdictione solum delegata: alius demum in Temporalibus, qui à Tridentino vocatur œconomus. Hic nobis præcipuè de Vicario jurisdictionali seu in spiritualibus, sive de Vicario Generali, sermo erit, non verò de aliis, uti nec de Commissariis, quibus nempe ab Episcopo certæ causæ particulares, etiam generaliter, committuntur dijudicandæ.

Dico 1. Vicarius Generalis debet esse Clericus. 2. Annum 25. saltem ingressus. 3. In Theologia vel Jure Canonico Doctor aut Licentiatatus, vel saltem aliàs rerum & Jurium peritus. Pars 1. Sumitur ex *can. 22. caus. 16. q. 7.* convenit autem, ut constituatur Clericus Sæcularis, nisi gravis causa adesset constituendi Regularem: Religiosi autem Mendicantes omnino removentur ab hoc officio. *Clem. 1. §. Ad Prioratus de Regular.* Pars 2. ex *c. 7. §. inferiora. de Elect.* Trid. *f. 24. c. 12. de ref.* Pars 3. ex Trid. *f. 24. c. 16. de ref.*

Dico 2. Jurisdictio Vicarii Generalis est Ordinaria (non Delegata) respectu eorum, quæ potest intuitu Vicariatûs. Ita communis cum Barb. *de offic. & pot. Episc. alleg. 54. n. 26. 37.* contra Goffredum, Sotum, & alios paucos. Prob. 1. Jurisdictio, quæ comperit vi officii, quod quis habet, & quæ cum ipso officio defertur ex dispositione Juris, est Ordinaria. *l. 5. ff. de jurisd.* sed jurisdictio

Etio competit Vicario Generali ratione officii, et
 que defertur cum officio ex dispositione Juris
 non ex concessione speciali Episcopi, qui solum
 designat personam. *c. 2. h. t. in 6.* ergo. Prob. 2.
 Jurisdictio Vicarii Generalis est eadem cum juris-
 dictione Episcopi. *c. 2. de consuet. in 6. c. 3. de ap-
 pell. in 6.* & ideo ibidem negatur Appellatio
 Vicario Generali ad Episcopum, eò quòd ab eo-
 dem tribunali ad idem non detur appellatio: sed
 jurisdictio Episcopi utique est Ordinaria: ergo
 & Vicarii. Objic. 1. Si jurisdictio Vicarii est Or-
 dinaria, & eadem cum jurisdictione Episcopi,
 tunc eadem jurisdictio est penes duos: sed ejus-
 dem rei possessio & dominium non potest esse pe-
 nes duos. *l. 3. §. 5. ff. de acquir. poss. l. 5. §. 1. §.
 ff. commod.* ergo. 2. Jurisdictio Ordinaria debet
 esse perpetua: talis non est jurisdictio Vicarii,
 utpote expirans cum morte Episcopi eam conce-
 dentis. *R. ad 1. dist. ma.* eadem jurisdictio est pe-
 nes duos diverso modo. *c. ma.* eodem modo. *n.
 ma.* penes Episcopum est principaliter & independen-
 ter: penes Vicarium autem est accessorie, &
 dependenter ab Episcopo Vicarium constituyente:
 sicut fundus idem possideri potest à duobus di-
 verso modo, ab uno naturaliter, & ab altero ci-
 viliter. Ad 2. *n. ma.* quia jurisdictio Legati Pon-
 tificii, & Rectoris Magnifici, est Ordinaria, licet
 neutra sit perpetua. Dein *dist. ma.* debet esse per-
 petua, quæ alicui competit principaliter & in-
 dependenter. *transcat ma.* quæ competit accesso-
 rie & dependenter. *n. ma.* demum negatur etiam
Suppositum Minoris, quòd Vicario competat jurise-
 dictio

dictio ex concessione Episcopi; nam competit ratione officii.

Dico 3. Vicarius Generalis vi officii & Vicariatus sui generaliter potest omnia, quæ Episcopus, ut Ordinarius, seu jure Ordinario, exceptis nempe solum iis, quæ requirunt speciale mandatum, vel quæ Episcopus potest ut delegatus Papæ, vel ex speciali privilegio. Communis ex c. 2. *Et fin. h. t. in 6.* cum in generali concessione non veniant, quæ speciali nota sunt digna, & quæ quis verisimiliter in specie non esset concessurus. c. 2. *de Pœnit. in 6. c. 81. de R. J. in 6.*

Quæres, quænam sint illa, pro quibus indiget Vicarius Generalis mandato speciali, vel expresso vel tacito, Episcopi? R. pro iis, quæ vel ex dispositione Juris, vel ex consuetudine, vel propter rei arduitatem juxta prudentis viri arbitrium reservantur Episcopo ipsi, & in mandato generali non comprehensa esse creduntur. In specie autem censentur esse talia. 1. *Causa Criminales* graviores. c. 2. *h. t. in 6.* uti est deponere Clericos, privare beneficiis &c. quamvis possit incarcerare delinquentes, moderatè verberare &c. 2. *Causa ardua*, uti visitare diœcesim, nisi impedito Episcopo, congregare Synodum diœcesanam, ultimas voluntates exequi, alienare res Ecclesiæ, causas feudales cognoscere, & à Vassallis Episcopi juramentum fidelitatis recipere, pensionibus aut collectis vel subsidiò charitativò onerare Clericos aut Beneficia, adire hæreditatem Ecclesiæ Cathedrali delatam, dare Coadjutorem Parocho, constituere Vicarium perpetuum in Parochia, exequi

mandata & pœnas Edictorum, judicare in causis
 Episcopi vel ejus Ecclesiæ, procedere contra Ca-
 nonicos, etiam si exempti sint, Ecclesiæ Colle-
 giatæ, interesse electioni Prælatorum, dare licen-
 tiam Clericis prorogandi jurisdictionem Judicis
 Ecclesiastici alieni. 3. *Causæ Beneficiales*, uti con-
 ferre beneficia ad liberam Episcopi collationem
 pertinentia, aut præsentare ad illa, quæ spectant
 ad jus præsentandi Episcopi, recipere resignationes
 beneficiorum, erigere novam Parochiam, trans-
 ferre Ecclesias vetustate collapsas ad Matricem vel
 aliam viciniorem, unire vel suppressere beneficia,
 dividere Ecclesias parochiales, dare consentum
 in reservationem juris Patronatûs. 4. *Actus ju-
 risdictionis voluntaria, & gratia liberalis*, uti con-
 cedere Indulgentias, dare dimissorias, nisi Episco-
 pus agat in remotis, absolvere à casibus Episcopo
 reservatis à Jure, dispensare in votis, juramentis,
 impedimentis Canonicis, statutis & legibus dice-
 cesanis, observatione festorum, jejuniorum, inir-
 regularitatibus &c. nisi in his casibus potestatem
 dispensandi tribuat Vicario necessitas vel consue-
 tudo (sicut hæc eidem in Germania potestatem tri-
 buit dispensandi quoad jejunia, festa, denuntia-
 tiones Matrimoniorum, & similia frequenter oc-
 currentia) demum commutare vota, vel pœnas,
 aut facere compositionem cum reis. 5. *Actus Or-
 dinis Episcopalis*, uti consecrare calices, patenas,
 benedicere Corporalia, Virgines, Abbates, & Ab-
 batissas, conficere olea sacra, conferre Ordines
 &c. licet Vicarius sit simul Episcopus: reconcilia-
 re tamen Ecclesias & benedicere paramenta, quia
 Ordinis Episcopalis actus non sunt, cum mandato
 spe-

speciali Vicarius potest, licet Episcopus non sit. 6. *Translatio suæ potestatis Vicarialis in alium.* per *c. 4. h. t. & Nov. 128. c. 20.* quamvis possit ad breve tempus unam vel alteram causam ex justa causa alteri delegare totam. Ita Begnudellius *V. Episcopus*, qui ipsemet per plures annos nuper sustinuit officium Vicarii Generalis Frisingæ in Germania. In dubio, an Vicarius Generalis indigeat mandato speciali, recurrere in negotiis arduis decet ad Episcopum, si præsens sit.

Dico 4. Jurisdictio & officium Vicarii Generalis finitur 1. renuntiatione, qua sponte dimittit Vicariatum. 2. Revocatione potestatis factâ ab Episcopo, & per ipsum, vel alium ad hoc specialiter deputatum, intimatâ Vicario. 3. Episcopi morte naturali, aut civili per depositionem, aut per translationem illius ad alium Episcopatum, aut per renuntiationem Episcopatus; cum potestas Vicarii sit eadem cum jurisdictione Episcopi: ergo, quamprimum iste suam amittit, etiam amittit Vicarius Generalis, licet causa non amplius esset integra, & de ea is jam cœpisset cognoscere. Si Episcopus esset solum excommunicatus, suspensus &c. retineret quidem Vicarius jurisdictionem habitualiter, exercere tamen non posset propter impedimentum, donec istud cessaverit, jurisdictione interea devolutâ ad Capitulum.

Dico 5. Vicarius Capituli, qui Sede vacante intra 8. dies vacationis sibi notificatæ à Capitulo (ad quod devolvitur jurisdictio. *c. 3. & fin. de suppl. negl. in 6.*) constitui debet novus, vel confirmari antiquus. *Trid. s. 24. c. 16. de ref.* Itaque plus

plus potest, quàm Vicarius Episcopi; quia etiam illa ipsi censentur esse concessa, quæ Sede Episcopali plena requirunt speciale mandatum, modò ex possit Capitulum. *Garcias de benef. p. 5. c. 7. n. 21.* cum aliis contra Barbof. & alios. Ratio; quia, si talia negotia majora componi deberent per suffragia omnium Capitularium, quæ rarò & difficulter conspirant, facilè contingeret protelari causas, & oriri confusionem; quæ fuit causa, cur Tridentinum jusserit constitui à Capitulo Vicarium. Per hoc tamen non prohibetur Capitulum suo Vicario adimere jurisdictionem in causis particulares, easque alteri delegare. Officium Vicarii Capitularis finitur, quamprimum novus Episcopus fuerit confirmatus, & possessionem Episcopatus adierit; quia ipsius Capituli jurisdictionis non durat diutiùs.

8 Dico 6. Vicarius perpetuus in Divinis, qui potissimum in Parochiis, quæ sunt unitæ Monasteriis, Collegiis, & locis piis, constitui solet, habet verum beneficium propriè dictum. *c. 27. de Rescr.* ita ut pro libitu & absque causa in Jure expressa amoveri nequeat. *c. 3. h. t. Clem. un. eod.* quia est intitulatus, seu titulum in beneficio & jus obtinet. Equiparatur vero Parocho in cura animarum & ferè in omnibus, ita ut Rector Ecclesiæ, cui parochia incorporata est, qui appellatur *Parochus principalis*, & *in habitu tantum*, se immiscere non possit in cura animarum vivente Vicario & invito; ut adeò, quidquid in Jure statutum reperitur de Parocho, etiam intelligendum veniat de Vicario Perpetuo. *Clem. cit.* Aliud est in Vicario temporalis, qui Parocho v. g. ægrotante, vel ab-

sen-

sente, ad tempus constituitur; is enim jus in beneficio & titulum non obtinet, atque ideo ad nutum amovibilis est: sicut etiam *Cooperatores* Parochorum, ut vocamus, qui quidem vicini sunt Vicariis temporalibus, differunt tamen per hoc, quod illi habeant jurisdictionem solum delegatam, atque distinctam à jurisdictione Parochi, Vicarii autem temporales ordinariam. *Objic.* Quando præsens est Principalis, cessat potestas vices gerentis: ergo etiam præsente Rectore principali Ecclesiæ cessat potestas Vicarii perpetui, & actualis animarum rectoris. *R. dist. ant.* Si Principalis retinet potestatem & curam actualem, uti retinent, qui constituunt Vicarios temporales. *c. ant. secus. n. ant.* Vel: si vices gerens habet suam jurisdictionem ab eo, cujus vices gerit. *trans. ant.* si ab alio, uti Vicarius Perpetuus ab Episcopo. *n. ant. & conf.* Cæterum Vicario Perpetuo debetur congrua sustentatio ex redditibus Ecclesiæ Parochialis, quam administrat, nimirum tertia eorum pars. *Trid. s. 7. c. 7. de ref.* ita tamen, ut arbitriò Episcopi major vel minor portio pro ratione locorum & temporum determinari possit, vel aliunde assignari. *Trid. lo. cit.*

TITULUS XXIX.

*De Officio & Potestate Judicis
Delegati.*

SUMMARIUM.

1. Quid & quoruplex sit Judex.

2. Or.